

UZAKTAN EĞİTİME DAYALI ÖNLİSANS PROGRAMLARININ FONKSİYONEL ETKİNLİKLERİNİN BİR YILLIK UYGULAMASININ İSTATİSTİKSEL DEĞERLENDİRMESİ

Ali GÜNEŞ¹
Tuğba ALTINTAŞ²

Abstract

Computer Technology and Programming Department and the Tourism and Hotel Management Departments are within Anadolu Bil Vocational School of Istanbul Aydın University, Istanbul, Turkey. Both departments give associate of science degree and they have daytime-regular and night class educational activities since 2004. A new distance education application has been started and students enrolled by 2008-2009 educational year besides their daytime and regular education for both departments. Distance education activities managed by Distance Education Centre of Istanbul Aydın University for both departments. But, the most of educational functions carried by educational staff of the same daytime/regular and night class departments. Five different educational functions applied in distance education applied in both departments. The applied functions were asencron education, sencron education, exams, LMS-web site and remote live help desk. At the end of one academic application year, we applied a survey to analyze the effectiveness of functions within the departments and to compare the departments to see the fist year application results. We used a Likert scale survey to measure effectiveness of

¹ Prof. Dr., İstanbul Aydın Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Uzaktan Eğitim Merkezi

² Öğr. Gör., İstanbul Aydın Üniversitesi AnadoluBil Meslek Yüksekokulu

UZAKTAN EĞİTİME DAYALI ÖNLİSANS PROGRAMLARININ FONKSİYONEL
ETKİNLİKLERİNİN BİR YILLIK UYGULAMASININ
İSTATİSTİKSELDEĞERLENDİRMESİ

distance education functions. In this study, we analyzed the survey for individual departments and we compared the both departments as functional differences. Analysis of survey showed that even though the first time implementation, the total effectiveness of distance education functions considered on above the average. Also, we compared and discussed the general academic grade averages for daytime-regular students and distance education students to see the effectiveness of distance education. The final result is that some distance education functions must be improved within departments and distance education application is effective as much as daytime-regular and night class education for both departments.

Özet

İstanbul Aydın Üniversitesi Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu bünyesinde yer alan Bilgisayar Teknolojileri ve Programcılığı ile Turizm ve Otel İşletmeciliği Programları mevcut örgün programları yanında ilk kez 2008-2009 öğretim yılında uzaktan eğitime de başlamış ve öğrenci almıştır. Aradan geçen bir akademik yılın sonunda, uzaktan eğitimde uygulanan fonksiyonların etkinliklerini ölçmek amacıyla Likert Ölçekli bir anket uygulanmıştır. Bu çalışmada uzaktan eğitimde yer alan fonksiyonlar ve ankete verilen yanıtlar değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, ilk kez uygulanmasına rağmen, uzaktan eğitim fonksiyonlarının ortalamanın üzerinde bir etkinlik gösterdikleri belirlenmiştir. Uzaktan eğitimde uygulanan fonksiyonların her biri aralarında küçük farklar olan etkinlik derecesine sahiptir. Çalışmada bu farklılıkların nedenleri de ele alınmıştır. Ayrıca, öğrencilerin genel akademik not ortalamalarının örgün bölüm öğrencilerine göre düşük olmadığı da saptanmıştır.

GİRİŞ

2003 yılında ilk kez eğitim öğretim faaliyetine başlayan İstanbul Aydın Üniversitesi Anadolu Bil Meslek Yüksek Yüksekokulu, 2008-2009 eğitim öğretim yılında birinci ve ikinci öğretimde toplam 74 program ile faaliyet göstermiştir. Bu programlara, 2008-2009 eğitim öğretim yılında “Bilgisayar Teknolojileri ve Programcılığı Programı” (BTP) ile “Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı”nın (TOİ) uzaktan eğitime dayalı türü de ilk kez eklenmiştir. Uzaktan eğitim programlarının müfredatları büyük oranda birinci

ALİ GÜNEŞ TUĞBA ALTINTAŞ

ve ikinci öğretimdeki müfredatla aynı olup ders veren öğretim elemanları da olabildiğince aynı belirlenmiştir.

İstanbul Aydın Üniversitesi uzaktan eğitim uygulamaları için öncelikle Uzaktan Eğitim Merkezi (IAUEM) kurulmuştur. IAUEM'in ilk faaliyeti Dünya'daki mevcut uzaktan eğitim uygulamalarını ve başarı faktörlerini araştırmak (Lockee, Moore & Burton, 2002; The Institute for Higher Education Policy, 2000; Wager, 1995; Stella & Gnanam, 2004; Isman, Barkan & Demiray, 2005) ve bunun sonucuna göre uygun bir uzaktan eğitim sistemi belirlemek, ardından da, uygun donanım, yazılım ve personel temin etmek olmuştur. Yapılan araştırmalar, uzaktan eğitimde birbirini destekleyen birden fazla eğitsel fonksiyonun kullanılmasının uzaktan eğitim etkinliğini arttıracığını göstermektedir (Hatanaka ve diğerleri, 2009). Sonuçta, İstanbul Aydın Üniversitesi Uzaktan Eğitim uygulamalarında da birbirini destekleyen beş ayrı eğitim-öğretim fonksiyonu kullanılmasına karar verilmiştir. Bunlar sırasıyla eşzamansız eğitim-öğretim (asenkron), eşzamanlı eğitim-öğretim (senkron), sınav, LMS ve web sayfaları ile canlı destek masasıdır. Geliştirilen uzaktan eğitim sistemindeki temel amaç, teknoloji kullanarak zaman ve mekandan kazanmaktan ziyade, teknolojinin getirdiği olanaklar ile öğrencinin öğrenmesini etkinleştirmektir (Ekberg, 2009).

Aradan geçen bir yılda her iki ön lisans programında toplam 38 adet farklı ders için 14 haftalık uzaktan eğitime dayalı içerik hazırlanmış ve uygulanmıştır. Yani bir yıl içinde 532 adet (38x14) farklı konu uzaktan eğitime dayalı olarak hazırlanmış ve eğitim-öğretim ortamına aktarılmıştır. Her dersin ilgili haftalık konusu eşzamanlı ve eşzamansız olarak iki ayrı biçimde öğrenciye aktarılmıştır.

Eşzamansız eğitimde öğrencinin o hafta öğrenmesi veya alması istenen her türlü bilgi ve beceri önceden dersin öğretim elemanı tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan eğitim materyali genellikle 35-45 dakika süren power point slaytları şeklinde gerçekleşmiştir. Slaytlarda, ilgili konunun öğretilmesinde ve bilginin kalıcı olmasında yarar görülen her türlü çoklu ortam (multimedia) yani yazı, resim, grafik, ses, etkileşimli/etkileşimsiz animasyon ve videoya yer verilmiştir. Öğretim elemanının o haftaki konularda yer almasını istediği çoklu ortam ürünleri hazırlanarak slaytlara gömüldükten sonra, öğretim elemanı tüm slaytları tıpkı örgün ortamda ders anlatır gibi seslendirilmiştir. Elde edilen tüm eğitim materyali birleştirilerek tek bir flash dosyası haline getirilmiş ve yayınlanmıştır. Öğrenci ilgili hafta ve öncesi haftaların konularını istediği kadar tekrarlama olanağına sahip olmuştur. Böylece neyi ne zaman ve nerede

UZAKTAN EĞİTİME DAYALI ÖNLİSANS PROGRAMLARININ FONKSİYONEL
ETKİNLİKLERİNİN BİR YILLIK UYGULAMASININ
İSTATİSTİKSELDEĞERLENDİRMESİ

öğreneceği ile öğrendiğini sınama olanağı tamamen öğrencinin inisiyatifine bırakılmış ve öğrenmede demokratik bir ortam sağlanmaya çalışılmıştır (Peters, 1993).

Eşzamanlı eğitimde, öğrenciler ile dersin öğretim elemanı arasında haftanın belirli zamanlarında internet üzerinde bir sanal sınıf oluşturulur. Bu sanal sınıfta öğrenciler öğretim elemanını canlı olarak bir video penceresinde görmüş ve sesini duymuştur. Öğretim elemanı da öğrencilerin sesini duymuştur. Sanal sınıfa katılan öğrencilerin isimleri bir liste olarak görünmüştür. Söz almak isteyen öğrenci “parmağını kaldırdığında”, öğretim elemanı onun konuşmasına izin vermektedir. Ayrıca öğrenciler, gerek öğretim elemanı, gerekse kendi aralarında chat türü bir ortamda yazılı olarak da iletişim kurabilmişlerdir. Sanal sınıfın amacı o haftaki konuyu özetlemek, problem çözmek ve tartışmak olarak belirlenmiştir. Sanal sınıf bir flash dosyası olarak kaydedilmiş ve arşivlenmiştir. Böylece sanal sınıfa katılamayan öğrencilerin sanal sınıfta neler olduğunu izleyebilme olanağı sağlanmıştır. Sanal sınıfa giren öğretim elemanı ağırlıklı olarak eşzamansız eğitimi hazırlayan kişi olmakla birlikte, birkaç derste farklı öğretim elemanı da görev yapabilmektedir.

İstanbul Aydın Üniversitesi’nde her türlü uzaktan eğitim desteği üniversitenin Uzaktan Eğitim Merkezi tarafından verilmektedir. Bu merkezde alanlarında uzman kişiler görev yapmaktadır. Derslerin ve öğretim elemanlarının belirlenmesi, eşzamansız derslerin gerçekleştirilmesi, sanal sınıf teknik destek, sınavların uygulanması ve öğrencilerin bilgisayarları ile uzaktan eğitim sistemi arasındaki her türlü sorunu çözmek için canlı destek masası hizmeti verilmesi, öğretim yönetim sisteminin (LMS) uygulanması, merkezin görevleri içindedir. Yukarıda açıklanan uzaktan eğitim fonksiyonlarının bir yıllık uygulaması yapılmıştır.

YÖNTEM

Uzaktan eğitim programlarına ilk kez 2008-2009 eğitim-öğretim yılında öğrenci alınmıştır. BTP Programı’na 43, TOİ Programı’na ise 22 öğrenci kayıt yaptırmıştır. Aradan geçen bir yılın sonunda, uzaktan eğitim sisteminin tüm fonksiyonlarını değerlendirmek amacıyla ve gelecek yıllarda daha etkin uzaktan eğitim uygulamaları yapmak düşüncesiyle Ek-A’da verilen bir anket hazırlanmış ve öğrencilere yöneltilmiştir. Ankete BTP Programı’ndan 29, TOİ

ALİ GÜNEŞ
TUĞBA ALTINTAŞ

Programı'ndan ise 16 öğrenci katılmıştır. Anket ana kütleyi büyük oranda temsil edebilir niteliktedir.

Uzaktan eğitim fonksiyonları Tablo 1'deki gibi beş grupta toplanmış ve her grup içinde sayısı 4-8 arasında değişen önermelerle öğrencilerin görüşü alınmıştır. Konuları temsil eden önermelerin öğrenciler tarafından değerlendirilmesi için Likert Ölçeği'nden yararlanılmıştır. Likert Ölçeği, sosyal bilimler alanında, tutum ve görüşleri ölçmek için popüler bir araç olarak kullanılmaktadır (Karagöz, Ekici, 2004). Likert ölçeğinde cevaplayıcıya yargı hakkında beş noktalı ve eşit aralıklı bir ölçek verilir (Chien, 2007). Bu araştırmada öğrenciler önermelere, katılma derecelerine göre 1 ile 5 arasında puan vermiştir. Şöyle ki 1; kesinlikle katılmıyorum, 2; katılmıyorum, 3; çekimserim, 4; katılıyorum, 5; kesinlikle katılıyorum anlamına gelmektedir. Ancak alternatif cevap sayısının 5 olmasının manipülasyona açık olduğu görüşü de vardır. Bazı araştırmacılar çekimserim görüşünü herhangi bir tutum belirtmediğinden cevaplara dahil etmemektedir (Clason, Dormody, 2000). Ankette yer alan önermelerin odaklandığı konular Tablo 1'deki gibidir.

Fonksiyon Adı	Eşzamansız Eğitim	Eşzamanlı Eğitim	Sınavlar	LMS ve Web Sitesi	Canlı Destek Masası
Soru Adedi	5	8	6	5	4

Tablo 1 Ankette kullanılan uzaktan eğitim fonksiyonları ve soru adetleri

Anket öncelikle uzaktan eğitim sisteminin tüm fonksiyonlarının genel değerlendirilmesi açısından ele alınmış ve 5 tam değer üzerinden Tablo 2'deki sonuçlar elde edilmiştir.

	Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Genel Ortalama
Ortalama	3.8	3.9	3.9

UZAKTAN EĞİTİME DAYALI ÖNLİSANS PROGRAMLARININ FONKSİYONEL
ETKİNLİKLERİNİN BİR YILLIK UYGULAMASININ
İSTATİSTİKSEL DEĞERLENDİRMESİ

Tablo 2 Uzaktan eğitim fonksiyonlarının genel değerlendirmesi

Görüldüğü gibi, iki bölümün öğrencilerinin önermelere katılma derecelerinin ortalamaları birbirine oldukça yakındır. Likert ölçeğine göre, 3.9 olarak bulunan ortalama 4 değerine karşılık gelen “katılıyorum” görüşünü temsil eder niteliktedir. Genel itibariyle çeşitli konulardaki memnuniyet derecesini ölçmeyi hedefleyen önermelere, öğrencilerin verdiği puanlara bakılırsa uzaktan eğitim faaliyetlerinden memnun oldukları söylenebilir.

Tablo 3’te BTP ve TOİ Programı öğrencilerinin eşzamansız eğitim, eşzamanlı eğitim, sınavlar, LMS ve web sitesi ve canlı destek masası grupları bazında memnuniyetlerine ilişkin sonuçlar 5 tam değer üzerinden yer almaktadır.

Bölüm	İstatistikler	Eşzamansız Eğitim	Eşzamanlı Eğitim	Sınavlar	LMS ve Web Sitesi	Canlı Destek Masası
BTP	Ortalama	3.6	3.6	4.3	3.9	3.8
	Standart sapma	0.7	0.9	0.9	0.9	0.7
TOİ	Ortalama	3.7	3.8	4.2	4.2	3.6
	Standart sapma	0.8	0.7	0.7	0.9	1.2

Tablo 3 Uzaktan eğitim fonksiyonlarının bölüm bazındaki istatistiksel değerleri

BTP Programı’nda eşzamansız ve eşzamanlı eğitimden memnuniyet düzeyine bakıldığında olumluya doğru bir çekimserlik, sınavlardan memnuniyete bakıldığında beklentilerinin oldukça iyi karşılandığı, LMS ve web sitesi ve canlı destek masası memnuniyet düzeyi için yine olumluya doğru bir çekimserlik görülmektedir. Özetle BTP Programı için sınavlardan memnuniyet diğer gruplara göre çok daha üst düzeydedir.

TOİ Programı’nda eşzamansız ve eşzamanlı eğitimden memnuniyet düzeyine bakıldığında yine olumluya doğru bir çekimserlik, sınavlardan ve LMS ve web sitesinden memnuniyetin oldukça iyi olduğu ve canlı destek masası memnuniyet düzeyi için yine olumluya doğru bir çekimserlik

ALİ GÜNEŞ TUĞBA ALTINTAŞ

görülmektedir. Özetle TOİ Programı için sınavlardan, LMS ve web sitesinden memnuniyet diğer gruplara göre çok daha üst düzeyde denebilir.

Standart sapmalara bakıldığında oldukça küçük değerler göze çarpmaktadır ki bu öğrencilerin önermelere aşağı yukarı aynı değerleri vermesinden kaynaklanmaktadır. Yalnızca TOİ Programı'nda canlı destek masası fonksiyonuna ilişkin standart sapma 1,2 değeri ile diğerlerinden yüksek bulunmuştur. Bunun nedeni öğrencilerin fonksiyona ilişkin önermelere birbirinden uzak değerler vermiş olmasıdır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İstanbul Aydın Üniversitesi her yönüyle ilk kez uzaktan eğitim uygulamalarına 2008–2009 eğitim-öğretim döneminde başlamıştır. Aradan geçen bir akademik yılda 38 adet farklı ders için 14 haftalık uzaktan eğitime dayalı içerik hazırlanmış ve uygulanmıştır. Uzaktan eğitim uygulamasının başarısı; kullanılan teknoloji, uygulama fonksiyon zenginliği, LMS, ders içerikleri, kurumsal kültür ve geri besleme uygulamalarının ne boyutta olduğuna bağlıdır. Bu açıdan bakıldığında aşağıdaki saptamaları yapmak mümkündür. Eşzamansız ve eşzamanlı eğitimde kullanılan teknoloji, Dünya'daki uzaktan eğitim uygulamalarının büyük bir kısmında uygulanan bir teknoloji olan Adobe ürünleridir. Ders içerikleri ilgili öğretim elemanından power point sunusu şeklinde alınmakta, buna animasyon, grafik, video vb çoklu ortam materyalleri eklendikten sonra seslendirilmekte, tüm bu ürünler Adobe Presenter ile bir flash dosyasına dönüştürülerek eşzamansız ders içeriği elde edilmekte ve yayınlanmaktadır. Eşzamanlı uygulamalarda ise, yine dünyada bu amaçla büyük ölçüde kullanılan Adobe Connect Meeting tercih edilmiştir. Kullanılan sunucular en güncel donanım özelliklerine sahiptir. Hız ve erişim yönüyle bir sorun görülmemiştir. Üniversite olarak gerek teknolojiye uyumluluk, gerekse kullanım yönüyle bir sorun yaşanmamıştır.

İstanbul Aydın Üniversitesi uzaktan eğitim fonksiyonlarını belirlerken dünyadaki benzer uygulamaları araştırmış ve tercihini yapmıştır. Buna göre, 7 gün 24 saat geçerli eşzamansız uygulama, belirli bir haftalık program çerçevesinde eşzamanlı uygulama, uzaktan eğitim programlarına ve öğrencilere en uygun şekilde tasarlanmış bir LMS'e yer verilmiştir. LMS olarak yine Dünyada bu amaçla yaygın kullanılan Moodle tercih edilmiş ve Moodle'a gereken fonksiyonlar yazılım ekibi tarafından eklenmiştir. LMS'de ders seçme, haftalık içerik görme, forum, ödev gönderme/alma, duyurular, sınav sonuçlarını görme gibi temel işlevler mevcuttur. Uzaktan eğitim programlarında sınavlar,

UZAKTAN EĞİTİME DAYALI ÖNLİSANS PROGRAMLARININ FONKSİYONEL
ETKİNLİKLERİNİN BİR YILLIK UYGULAMASININ
İSTATİSTİKSELDEĞERLENDİRMESİ

öğlecilerin büyük bir kısmının İstanbul'da oturması nedeniyle Üniversitenin Florya Kampusunda gözetim altında ve çoktan seçmeli test şeklinde yapılmıştır. Sınavlardaki sorular eşzamansız derslerdeki sınama sorularına benzer hazırlanmıştır. Özellikle öğrencilerin kendi bilgisayarlarında, uzaktan eğitim sistemine erişimde ve genel olarak danışmak istedikleri bir konuda yanıt verebilmek için canlı destek masası oluşturulmuştur. Bu destek masası mesai saatlerinde hizmet vermiştir.

İstanbul Aydın Üniversitesi uzaktan eğitim uygulamaları için oluşturmuş olduğu merkez alanında uzman kişilerden meydana gelmiştir. Uzaktan eğitim kapsamındaki eşzamansız dersleri, aynı programın örgün bölümünde veren öğretim elemanları hazırlamıştır. Söz konusu öğretim elemanları ilk kez böyle bir uygulama yapmışlardır. Üniversite bünyesinde daha önce uzaktan eğitim uygulaması olmadığı için bu konuda bir kurumsal kültür de gelişmemiştir. Uzaktan eğitim merkezinin işlevlerinden biri de Üniversite içinde her düzeyde uzaktan eğitim kültürü oluşturmak ve yerleştirmek olmuştur.

Yukarıda açıklanan özelliklere sahip bir uzaktan eğitim uygulamasının birinci yılı sonunda tüm fonksiyonları değerlendirmek ve daha etkin bir uygulama yapmak için, konuyla ilgili bir anket düzenlemiştir. Anket, uzaktan eğitim uygulaması yapılan "Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama" ile "Turizm ve Otel İşletmeciliği" ön lisans bölümü öğrencilerine ikinci yarıyılın sonunda final sınavı sırasında uygulanmıştır. Her iki bölüm öğrencilerine aynı anket uygulanmıştır. Anket değerlendirilirken Üniversitenin uzaktan eğitim fonksiyonları hem bölüm bazında, hem de ortak olarak ele alınmıştır.

Öncelikle, uzaktan eğitim fonksiyonlarının genel olarak beklentileri karşılama düzeyi her iki bölümde de birbirine çok yakın olarak gerçekleşmiştir. Genel beklenti düzeyi 3,9/5.0 dır. Uzaktan eğitim uygulamasının Üniversitede ilk kez uygulandığı dikkate alındığında bu oran iyidir. Uzaktan eğitim fonksiyonları daha da etkileştirilecek ve her eğitim-öğretim yılı sonunda aynı anket tekrarlanarak bu oranın yükseltilmesi hedeflenecektir.

Anketin sonuçlarını uzaktan eğitimin her fonksiyonunu her iki bölüm için ortak değerlendirdiğimizde aşağıdaki değerlendirmeler yapılabilir.

Eşzamansız uygulama ortalama 3.7 ile diğer uzaktan eğitim fonksiyonları içinde en düşük olmasına rağmen, her iki bölüm öğrencilerinin genel memnuniyet ortalamasına yakın destekledikleri uzaktan eğitim fonksiyonu olarak ortaya çıkmıştır. Bunun nedeni birkaç dersteeki gecikme dışında ders içeriklerinin her hafta sonu düzenli olarak güncelleştirilmesidir. Ders izlemenin cazibesini ve

ALİ GÜNEŞ
TUĞBA ALTINTAŞ

öğrenmenin kalıcılığını arttırmak amacıyla bazı derslerde video, animasyon uygulamaları yapılmıştır. Üniversitedeki uzaktan eğitim kültürü geliştikçe eşzamansız derslerin mükemmelliği de artacaktır. Gelecek yıllarda derslerdeki çoklu ortam oranını arttırarak uzaktan eğitimin eşzamansız fonksiyonun memnuniyet derecesi yükseltilebilir. Ayrıca, çok uzun bir anket olmakla birlikte, bu çalışmada ele alınan anketi ders bazında yapmakta da fayda vardır.

Eşzamanlı uygulama aslında en yüksek memnuniyet beklentisi ile sonuçlanması gereken bir fonksiyondur. Çünkü bu fonksiyonda öğrenci ile dersi veren öğretim elemanı sanal sınıfta yüz yüze gelmektedir. Anket sonucu bu fonksiyonun memnuniyet derecesi 3.7 ile genel ortalamanın biraz altında çıkmıştır. Bize göre bunu iki nedeni vardır. Eşzamanlı uygulama hemen derslerin başlamasıyla birlikte teknik sorunlar nedeniyle hemen uygulanamamış, yaklaşık iki ay gecikilmiştir. Eşzamanlı uygulamaya başlandığında ise, sanal sınıf saatleri saat 18:00 de başlatılmasına rağmen, öğrencilerin çoğu için trafikteki saatlere denk gelmiştir. Eğitim öğretim yılının ikinci yarısında, sanal sınıf gün ve saatleri için bir anket uygulanmış ve bunun sonucuna göre sanal sınıf saatleri belirlenmiştir. Üniversitedeki uzaktan eğitim kültürünün düşüklüğü bu fonksiyonda da kendini göstermiştir. Kimi öğretim elemanı sanal sınıfta ders anlatırken, kimi öğretim elemanı da sadece varsa soruları yanıtlamış, kimileri de örnek çözmüştür. Gelecek yıldan itibaren bu fonksiyonun etkinliğini arttırmak amacıyla, öğretim elemanları sanal sınıf için eğitilecek, sanal sınıf en iyi şekilde uygulanacak, sanal sınıfa katılım ödüllendirilecektir. Tüm bunlara rağmen, uzaktan eğitim eşzamanlı fonksiyonunun memnuniyeti anket sonucu 3,7/5.0 dır. Gelecek yıllarda bu oranın en az 4,5/5,0 olması için çaba sarf edilecektir.

Üniversitemizde uzaktan eğitim fonksiyonlarından biri de sınavlardır. Her ders için, bir ara sınav, bir final, final sınavında başarısız olanlar için de bir bütünleme sınavı uygulanmıştır. Sınav sonuçları sınavı izleyen 4 gün içinde öğrencilere duyurulmuştur. Başarı notu belirlenirken bazı derslerde ödev gibi dönem içi etkinlikler de dikkate alınmıştır. Uzaktan eğitimin sınav fonksiyonuna yönelik olarak öğrencilerin ankete verdikleri yanıtlar 4.3/5,0 olarak diğer fonksiyonlara göre en yüksek düzeyde ortaya çıkmıştır. Aslında en az sorun yaşanan fonksiyon olarak oranın daha yüksek çıkması beklenirdi. Oranın çok yüksek olmamasının nedeni olarak sınavın öğrenciler üzerindeki psikolojik etkisi gösterilebilir.

Uzaktan eğitim fonksiyonlarından birisi de öğretim yönetim sistemi (LMS) ve ilgili web sayfalarıdır. Kullanılan LMS birçok uzaktan eğitim uygulamasında kullanılan bir yazılım olup, buna birçok eklenti yapılarak

UZAKTAN EĞİTİME DAYALI ÖNLİSANS PROGRAMLARININ FONKSİYONEL
ETKİNLİKLERİNİN BİR YILLIK UYGULAMASININ
İSTATİSTİKSELDEĞERLENDİRMESİ

öğrencinin sistemi kullanması kolaylaştırılmak istenmiştir. Anket sonucunda bu fonksiyona yönelik memnuniyet düzeyi 4,1/5,0 olup, diğer fonksiyonlara göre sınav hariç en yüksek düzeydedir.

İstanbul Aydın Üniversitesi uzaktan eğitim uygulamalarında yer alan son fonksiyon canlı destek masasıdır. Anket sonuçlarına göre, bu fonksiyonda 3,7/5,0 ile genel ortalamanın altında bir memnuniyet düzeyi görülmektedir. Bu oranın düşüklüğü yine psikolojik nedenlere bağlanabilir. Çünkü öğrencilerin bir kısmı karşılaştıkları sorunların çözümü konusunda genellikle “anahtar teslim” uygulama beklemişlerdir. Bir sorunun çözümünde; neyi nasıl yapması kendilerine sözlü veya yazılı olarak ifade edilmiş olup, bunu yetersiz bularak çok daha fazla ilgi beklemiş olabilirler. Aslında bu fonksiyonun gelecek yıllarda ciddi biçimde ele alınmasında fayda vardır. Çünkü ilk yıl öğrenci az iken böyle bir sonuç alınmıştır. Gelecek yıllarda öğrenci sayısı arttığında bu fonksiyon daha kritik bir hal alacaktır.

Programın Adı	Öğrenci Sayısı	Tüm Öğrencilerin Genel Akademik Başarı Ortalaması	Akademik Başarının Standart Sapması
Turizm ve Otel İşletmeciliği (Uzaktan Eğitim)	21	2.09/4.00	0.79
Turizm ve Otel İşletmeciliği (İkinci Öğretim)	104	2.14/4.00	0.86
Turizm ve Otel İşletmeciliği (Birinci Öğretim)	165	2.25/4.00	0.71
Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama (Uzaktan Eğt.)	43	2.14/4.00	0.70
Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama (İkinci Öğretim)	143	2.01/4.00	0.71
Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama (Birinci Öğretim)	179	2.07/4.00	0.76

ALİ GÜNEŞ
TUĞBA ALTINTAŞ

Uzaktan eğitim, en yaygın kullanılan gerek eşzamansız, gerekse eşzamanlı boyutlarıyla özellikle öğrenme hızları farklı olan öğrencilerin başarı düzeylerini arttırmaktadır. Zaten uzaktan eğitimin örgün eğitime göre öğrenmeyi en az on kat arttırdığına ilişkin araştırma sonuçları vardır (Maya, 2008). Tablo 4'te BTP ve TOI programlarının örgün ve uzaktan eğitim yapan öğrencilerinin aynı akademik yılsonundaki genel akademik not ortalamaları verilmiştir. Tablo 4'e göre, İstanbul Aydın Üniversitesi uzaktan eğitim programlarında eğitim-öğretim gören öğrencilerin genel akademik başarı ortalamalarının normal olduğu, en azından öğrencilerin başarısız olmadığı görülmektedir. Hatta BTP uzaktan eğitim öğrencileri örgün bölüm öğrencilerinden daha iyi bir akademik ortalama elde etmişlerdir.

Tablo 4 TOI ve BTP örgün ve uzaktan eğitim öğrencilerinin genel not ortalamaları

Uzaktan eğitim merkezinin amacı, bu araştırmayı her yıl tekrarlayarak, hem uygulanan uzaktan eğitim fonksiyonlarının daha verimli olmalarını sağlamak, hem de genel başarı ortalamalarını daha yukarıya çekmek için gerekeni yapmak olacaktır.

Ek - A

**UZAKTAN EĞİTİM FONKSİYONLARININ
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK
ANKET**

Aşağıda yer alan önermelere katılma derecenize göre puan veriniz.

		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Çekimserim	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum	
Ö	1	Derslerin üniteleri arasında dil birliği ve anlam bütünlüğü vardır.	1	2	3	4	5
	2	Yayınlanan derslerde yer alan bilgiler günceldir.	1	2	3	4	5
	3	Yayınlanan dersleri okumada, dinlemede ve konuları anlamada zorlanmıyorum.	1	2	3	4	5
	4	Yayınlanan derslerin ve ünitelerin sayfa(slide) sayısı yeterlidir.	1	2	3	4	5
	5	Yayınlanan dersler temel öğretim malzemesidir.	1	2	3	4	5
N	1	Başarımı artırmaktadır.	1	2	3	4	5

UZAKTAN EĞİTİME DAYALI ÖNLİSANS PROGRAMLARININ FONKSİYONEL
ETKİNLİKLERİNİN BİR YILLIK UYGULAMASININ
İSTATİSTİKSELDEĞERLENDİRMESİ

	2	Dersleri anlamamı kolaylaştırmaktadır.	1	2	3	4	5
	3	İlgi çekicidir	1	2	3	4	5
	4	Sanal sınıf süreleri yeterlidir	1	2	3	4	5
	5	Sanal sınıf sayısı yeterlidir	1	2	3	4	5
	6	Öğretim elemanları ders sürelerini etkili kullanmaktadır.	1	2	3	4	5
	7	Öğretim elemanlarının tutumları olumludur.	1	2	3	4	5
	8	Sanal sınıf saatleri uygundur.	1	2	3	4	5
	SINAVLAR	1	Sınav süresi soruları cevaplamak için yeterlidir.	1	2	3	4
2		Her derse ilişkin soru sayısı yeterlidir.	1	2	3	4	5
3		Sınavların yapıldığı binalar ulaşım açısından uygundur.	1	2	3	4	5
4		Sınav sonuçları zamanında açıklanmaktadır.	1	2	3	4	5
5		Sınav soruları anlaşılır biçimde ifade edilmektedir.	1	2	3	4	5
6		Sınav görevlileri sınavları kurallara uygun olarak yürütmektedir.	1	2	3	4	5
LMS ve WEB SİTESİ	1	Web sayfalarında ilgili bölümlere geçişler oldukça kolaydır.	1	2	3	4	5
	2	e-posta ile hızlı geribildirim alabiliyorum	1	2	3	4	5
	3	Web sitesindeki aradığım bilgiye kolayca ulaşabiliyorum.	1	2	3	4	5
	4	Web sitesine erişim kolaydır.	1	2	3	4	5
	5	Web sitesinin içeriği ihtiyaçlarımı karşılamaktadır.	1	2	3	4	5
CANLI DESTEK MASASI	1	Personel her zaman yardımcıdır	1	2	3	4	5
	2	Personel yeterli bilgiye sahiptir.	1	2	3	4	5
	3	Merkeze telefon, faks ve canlı destek (msn) erişimde sorun yaşamıyorum.	1	2	3	4	5
	4	Merkezde verilen hizmetlerin kapsamı yeterlidir.	1	2	3	4	5

ALİ GÜNEŞ
TUĞBA ALTINTAŞ

KAYNAKLAR

Lockee B, Moore M, Burton J, "Measuring Success: Evaluation Strategies for Distance Education", EDUCAUSE QUARTERLY, 1,2002, 20-26.

The Institute for Higher Education Policy, **QUALITY ON THE LINE** : Benchmarks for Success in Internet-Based Distance Education, supported by National Education Association (NEA) and Blackboard Inc.,April 2000.

Wagner, Ellen D.,"Distance Education Success Factors," , Adult Learning, V.7, 1,1995,18-19

Stella A, Gnanam A,"Quality assurance in distance education: The challenges to be addressed," , Higher Education, V. 47, N 2, 2004, 143-160.

İşman A, Barkan M, Demiray U., Distance Education: The Winds Of Change, PEGEM Akademi Yayıncılık, Ankara, 2005

Hatanaka A, Okada A, Yuriyama M, Tarumi H, Kambayashi Y, "Functions of Distance Learning System: VIEW Classroom",
<http://www.ineer.org/Events/ICEE2000/Proceedings/papers/MC2-1.pdf>
(Erişim tarihi 16.07.2009)

Ekberg K, "The Nordic Approach to Distance Education and Learning",
www.ohridanw2000.marnet.mk/ohridppt/Karin_Ekberg.ppt (Erişim tarihi 16.07.2009)

Peters, O. "Distance Education in a Postindustrial Society", in Industrialization of Teaching and Learning, (Ed: D. Keegan), London and New York, Routledge, Studies in Distance Education, United Kingdom, 1993

Karagöz Y, Ekici S, "Sosyal Bilimlerde Yapılan Uygulamalı Araştırmalarda Kullanılan İstatistiksel Teknikler ve Ölçekler", C.U. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi Cilt 5, Sayı 1

UZAKTAN EĞİTİME DAYALI ÖNLİSANS PROGRAMLARININ FONKSİYONEL
ETKİNLİKLERİNİN BİR YILLIK UYGULAMASININ
İSTATİSTİKSELDEĞERLENDİRMEĞİ

Chien H.W., “An Empirical Study on the Transformation of Likert-scale Data to Numerical Scores”, Applied Mathematical Sciences, Vol 1, 2007, no.58, p: 2851-2862

Clason D. Dormody T. “Analyzing Data Measured by Individual Likert-Type Items”, Journal of Agricultural Education, Vol 35, No4, p:31-35

Maya T. P. “Report challenges online-learning assumptions”,
<http://www.eschoolnews.com/news/top-news/related-top-news/index.cfm?i=56098> , Nov 19, 2008 (Erişim tarihi 21.06.2009)